

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

NGUYỄN THỊ MINH THỦY

**QUẢN LÝ MÔI TRƯỜNG NÔNG NGHIỆP NÔNG THÔN
TỈNH QUẢNG NINH**

Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 60.62.01.15

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS. TS BÙI HUY NHƯỢNG

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả đã nêu trong luận văn có nguồn gốc rõ ràng, trung thực và chưa được dùng để bảo vệ một học vị nào khác. Mọi sự giúp đỡ cho việc hoàn thành luận văn đều đã được cảm ơn. Các thông tin, trích dẫn trong luận văn đều đã được ghi rõ nguồn gốc./.

Thái Nguyên, ngày ... tháng ... năm 2015

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Minh Thủy

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện đề tài: “*Quản lý môi trường nông nghiệp nông thôn tỉnh Quảng Ninh*”, tôi đã nhận được sự hướng dẫn, giúp đỡ, động viên của nhiều cá nhân và tập thể. Tôi xin được bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc nhất tới tất cả các cá nhân và tập thể đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong học tập và nghiên cứu.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu, Phòng Đào tạo, các khoa, phòng của Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh - Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi về mọi mặt trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn sự giúp đỡ tận tình của giáo viên hướng dẫn **PGS.TS. Bùi Huy Nhượng**.

Tôi xin cảm ơn sự giúp đỡ, đóng góp nhiều ý kiến quý báu của các nhà khoa học, các thầy, cô giáo trong Trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh - Đại học Thái Nguyên.

Trong quá trình thực hiện đề tài, tôi còn được sự giúp đỡ và cộng tác của các đồng chí tại các địa điểm nghiên cứu, tôi xin chân thành cảm ơn các bạn bè, đồng nghiệp và gia đình đã tạo điều kiện mọi mặt để tôi hoàn thành nghiên cứu này.

Tôi xin bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc đối với mọi sự giúp đỡ quý báu đó.

Thái Nguyên, ngày ... tháng ... năm 2015

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Minh Thủy

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT.....	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH, BIỂU ĐỒ.....	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	3
4. Ý nghĩa khoa học và những đóng góp của luận văn.....	3
5. Kết cấu của đề tài	4
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ QUẢN LÝ MÔI TRƯỜNG NÔNG NGHIỆP NÔNG THÔN.....	5
1.1. Nông nghiệp với phát triển kinh tế xã hội nông thôn	5
1.1.1. Khái niệm về nông nghiệp nông thôn.....	5
1.1.2. Đặc điểm chung của nông nghiệp nông thôn Việt Nam.....	6
1.1.3. Vai trò của nông nghiệp trong nền kinh tế quốc dân.....	8
1.2. Những vấn đề về môi trường và ô nhiễm môi trường nông nghiệp	10
1.2.1. Khái niệm về môi trường và ô nhiễm môi trường nông nghiệp nông thôn	10
1.2.2. Ô nhiễm môi trường nông nghiệp nông thôn ở Việt Nam.....	12
1.3. Quản lý môi trường nông nghiệp nông thôn	15
1.3.1. Quản lý môi trường	15
1.3.2. Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý môi trường nông nghiệp nông thôn... 24	
1.4. Kinh nghiệm quản lý môi trường nông nghiệp nông thôn	26
1.4.1. Kinh nghiệm quản lý và xử lý môi trường của một số nước trên thế giới ... 26	

1.4.2. Bài học kinh nghiệm đối với Quảng Ninh.....	34
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	37
2.1. Câu hỏi nghiên cứu.....	37
2.2. Phương pháp nghiên cứu	37
2.2.1. Phương pháp thu thập số liệu	37
2.2.2. Phương pháp xử lý dữ liệu	38
2.2.3. Phương pháp phân tích số liệu	38
2.3. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu	39
2.3.1. Nhóm chỉ tiêu đánh giá hiện trạng của địa phương.....	39
2.3.2. Nhóm chỉ tiêu đánh giá về môi trường.....	40
Chương 3: THỰC TRẠNG QUẢN LÝ MÔI TRƯỜNG NÔNG	
NGHIỆP NÔNG THÔN TỈNH QUẢNG NINH.....	41
3.1. Tổng quan về tỉnh Quảng Ninh	41
3.1.1. Vị trí địa lý.....	41
3.1.2. Đặc điểm về nguồn lực phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh Quảng Ninh....	43
3.1.3. Tình hình phát triển kinh tế	46
3.2. Tổng quan về môi trường tỉnh Quảng Ninh	50
3.2.1. Hiện trạng môi trường nước	50
3.2.2. Hiện trạng môi trường không khí	51
3.2.3. Hiện trạng môi trường đất	52
3.3. Thực trạng quản lý môi trường nông nghiệp nông thôn tỉnh Quảng Ninh	53
3.3.1. Các hoạt động quản lý môi trường của tỉnh Quảng Ninh.....	53
3.3.2. Thực trạng quản lý môi trường nông nghiệp.....	57
3.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý môi trường nông nghiệp nông thôn.....	64
3.4.1. Chính sách về bảo vệ môi trường.....	64
3.4.2. Nhân lực tham gia quản lý môi trường.....	66
3.4.3. Vốn đầu tư cho quản lý môi trường.....	67

3.4.4. Cơ chế phối hợp giữa các đơn vị trong quản lý môi trường nông nghiệp, nông thôn	69
3.5. Đánh giá chung về quản lý môi trường nông nghiệp nông thôn tỉnh Quảng Ninh	69
3.5.1. Những kết quả đạt được	69
3.5.2. Tồn tại, hạn chế	70
3.5.3. Nguyên nhân tồn tại.....	72
Chương 4: GIẢI PHÁP NHẪM NÂNG CAO HIỆU QUẢ CÔNG TÁC QUẢN LÝ MÔI TRƯỜNG NÔNG NGHIỆP NÔNG THÔN TỈNH QUẢNG NINH	73
4.1. Quan điểm, nhiệm vụ quản lý môi trường nông nghiệp nông thôn tỉnh Quảng Ninh	73
4.2. Các giải pháp nhằm tăng cường quản lý môi trường nông nghiệp nông thôn tỉnh Quảng Ninh	74
4.2.1. Điều chỉnh bổ sung các công cụ kinh tế quản lý môi trường	74
4.2.2. Tăng cường thực hiện thu thuế, phí và lệ phí môi trường.....	75
4.2.3. Tổ chức đào tạo nguồn nhân lực.....	76
4.2.4. Củng cố và hoàn thiện hệ thống tổ chức quản lý môi trường.....	77
4.2.5. Hỗ trợ tài chính để bảo vệ môi trường nông nghiệp, nông thôn.....	79
4.2.6. Tăng cường sự tham gia của cộng đồng trong bảo vệ môi trường.....	80
4.2.7. Tăng cường công tác tuyên truyền nâng cao nhận thức của nhân dân về phát triển sản xuất nông nghiệp gắn với bảo vệ môi trường bền vững.....	81
4.3. Kiến nghị	82
4.3.1. Đối với Nhà nước	82
4.3.2. Đối với tỉnh Quảng Ninh.....	83
KẾT LUẬN	84
TÀI LIỆU THAM KHẢO	85

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BVMT	: Bảo vệ môi trường
KT - XH	: Kinh tế - Xã hội
MT	: Môi trường
MTNN	: Môi trường nông nghiệp
ÔNMT	: Ô nhiễm môi trường
QLMT	: Quản lý môi trường
QLMTNN	: Quản lý môi trường nông nghiệp
QLNN	: Quản lý nông nghiệp
SXNN	: Sản xuất nông nghiệp

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1. Kết quả phân tích chất lượng nước tại tỉnh Quảng Ninh.....	50
Bảng 3.2. Chất lượng không khí tại một số điểm khoan trắc	52
Bảng 3.3. Kết quả phân tích mẫu đất sản xuất nông nghiệp tại một số huyện của tỉnh Quảng Ninh	52
Bảng 3.4. Tình hình hỗ trợ kỹ thuật bảo vệ môi trường trong sản xuất nông nghiệp.....	55
Bảng 3.5. Tình hình thu phí nước thải trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh giai đoạn 2012-2014	57
Bảng 3.6. Hiện trạng thu gom chất thải rắn trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh	58
Bảng 3.7. Tình hình thu phí thu gom chất thải rắn sinh hoạt trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh.....	58
Bảng 3.8. Danh mục các văn bản pháp luật liên quan tới thuế, phí bảo vệ môi trường được ban hành	62
Bảng 3.9. Nguồn nhân lực phục vụ công tác quản lý môi trường của tỉnh Quảng Ninh.....	67
Bảng 3.10. Công tác thanh tra môi trường của tỉnh Quảng Ninh	68

DANH MỤC CÁC HÌNH, BIỂU ĐỒ

Hình 3.1. Bản đồ hành chính tỉnh Quảng Ninh.....	42
Biểu đồ 3.1. Chi ngân sách nhà nước cho BVMT của tỉnh Quảng Ninh.....	54

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Nước ta là một nước nông nghiệp, với khoảng 72% dân số đang sống ở khu vực nông thôn. Qua hơn 10 năm đổi mới, nông thôn nước ta đã có những bước chuyển biến mạnh mẽ, sức sản xuất tiềm tàng của các hộ nông dân đã được khơi dậy và phát huy ngày càng mạnh mẽ. Thu nhập từng bước được cải thiện, đời sống vật chất và tinh thần của người nông dân tăng lên rõ rệt, làm thay đổi lớn bộ mặt nông thôn.

Trong thời gian qua, các hoạt động sản xuất nông nghiệp và phát triển nông thôn đã mang lại hiệu quả cao, góp phần nâng cao thu nhập và đời sống cho nông dân, xóa đói giảm nghèo tại nhiều địa phương. Theo số liệu tổng kết của Tổng cục Thống kê, ngành Nông nghiệp đóng góp 22,1% GDP, 23,8% sản lượng xuất khẩu, tạo việc làm cho 52,6% lao động cả nước song rõ ràng sản xuất nông nghiệp lâu nay vẫn bỏ trống môi trường.

Tuy nhiên, ở nhiều nơi, công tác bảo vệ môi trường trong sản xuất nông nghiệp và ở nông thôn chưa được quan tâm đúng mức: phần lớn các chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển kinh tế ngành, lĩnh vực chưa có báo cáo đánh giá môi trường chiến lược; việc sử dụng phân bón, thuốc bảo vệ thực vật chưa đúng kỹ thuật; tình trạng phát triển nuôi trồng thủy sản tự phát, thiếu quy hoạch dẫn tới ô nhiễm môi trường xảy ra nghiêm trọng ở một số nơi; nhiều tỉnh chưa có quy hoạch vùng chăn nuôi gia súc, gia cầm tập trung, thiếu hệ thống thu gom và xử lý chất thải; nhiều làng nghề tiếp tục phát triển dựa vào sản xuất thủ công, công nghệ lạc hậu; chưa có phong trào thu gom, xử lý rác thải ở nông thôn. Những tồn tại trên đã gây ra ô nhiễm môi trường đất, nước, không khí ảnh hưởng xấu tới phát triển kinh tế và sức khỏe cộng đồng. Việc quản lý môi trường nông nghiệp nông thôn nước ta hiện nay là hết sức cần thiết. Việc phát triển nông nghiệp nông thôn phải gắn liền với công tác quản lý, và bảo vệ môi trường.

Số hoá bởi Trung tâm Học liệu – ĐHTN <http://www.lrc.tnu.edu.vn>